השותפין פרק ראשון בבא בתרא ו.

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

גליון הש"ס

גמרא רעבר ליה היכלא. מלמדו הכתוב ומעמדם מלמד (ירמיה מ"ג מ"ו): רש"י ד"ה שהרי להודיע בו בגון ששוקן הוא שבר ל. מי לקמן דף כג ע"ח פוס' ד"ה ואם:

הגהות הב"ח

(א) גב' דאמר ליה פרעתיך כתוך: (ב) שם ומודה רב נחמן בתפיסת ובאקבעתא דכשורי אמר רב מי מר לא הויא חזקה ופס"נ דמתנה ביה דימלמי דאמר ליה אמרתא לי מפיסקה: (ג) שם ראמר רב נחמן אחזיק לכשורי לכשורי לא אחזיק לכשורי אמר לי אחזיק להורדי אינא דאמרי אמר ר"נ אפי' אחזיק לכשורי לא אחזיק להורדי אינא דאמרי אמר רב נחמן אחזיק לכשורי אמר ר"ל ור"נ ה"פ נתן לטלה וכו' לא נתן מיד: (ד) ד"ה ומודה נתן מיד: (ה) ד"ה ומודה רב הונא וכו' לימשך יותר הס"ד: (ו) ד"ה אפריזא וכו' ומי אמין לו אותו בן עכ: (ז) ד"ה בא"ל שמעון לכי מפיסת וכו' תקרה ומעמדיה ותפיסתי כו' ולא אמרתי: (ח) תוס' ד"ה כל וכו' שפרע לא מהימני וכו' דלא מצי למימר הא דאמרי לא ליתי לא שלא ליתי כלל: (ט) ד"ה ומודה וכו' שמתן עושה כיפה לקרע וכו' כדאם החומה כמו אמרינן:

רבינו גרשום

והלה אומר לפני עדים הן. אין לך בידי מעולם חייב הואיל והודה לו מעיקרא: פרעתיך בזמנו. באותו (היום) שחבעו. אלמא דבמקום חזקה לא אמר' מה לי לשקר. לא לעולם בעלמא אמר' מה לי לשקר והכא כי אמר ליה אידך אין לך בידי משום מאי חייב לאו זמן ותוך זמן איכא הכא. אלא מש"ה חייב אתמול אמר לו הן בפני עדים ותכשיו אמר ליה אין לך בידי כמאן דכפר ליה בתר הודאתו דמי (ב) הכא אמר ליתי ויתן עדים שלא יכול לומר לא פרעתי דמי וחייב לפרוע ולעולם מיהא ליכא למישמע מינה: **איסקא** סמך לו כותל אחר. כדפרישית לעיל: סמך לפלגא סמך לכולה. שאם סמך זה כותל כנגד אותו כותל שהגביהו חבירו אלא שפוחו של אותו כותל שסמך אותו כנגד זוית של אותו כותל שהגביה חבירו בהא מודה רב הונא שאין מגלגלין עליו ליתן אלא כנגד חלקו באותו קרן שאם היה דעתו לסומכו היום ומחר כולו כנגד אותו כותל לא היה בונה משך בניגו לצד אחר לוסמא שלא סמך האי כותל כנגד גובה של כותל חבירו אלא הגביהו כנגד מחצית כותלו של חבירו ולא משום בית אלא לקרות עליו מעט בהא מודה רב הונא שלא יתן אלא כנגד אותו גובה של אותו לוסמא לפי שאין בדעתו להגביהו יותר: ומודה רב נחמן

מו דילמא. כיון דמוחזק לן דאין אדם פורע בחוץ זמנו לא אמרינן במקום דאיכא חזקה דמרעיה לדבוריה מה לי לשקר וליהמניהו: **אמר לו הין.** וכפני עדים: **אין לך בידי.** מפרש ואזיל מאי היא: **לא היו דברים מעולם.** הלכך חייב לשלם שהרי יש עדים שהודה לו בפניהם וכיון דאמר לא ליתי מודה הוא שלא פרע שכל מי שאינו לוה אינו פורע הלכך כאומר לא פרעתי דמי דאילו אמר פרעתי נאמן אפילו לוה בפני עדים דקי"ל בשבועות (דף מח:) המלוה את חבירו בעדים אין צריך לפרוע בעדים: **סמך לפלגא.** שלא היה כותל אדם מרוץ ככותל הראשון אלא בתניא מו בגובהו לא הגיע לגובהו של ראשון: **סמך לכולה.** חייב ליתן לו אותו כותל שני כנגד כל הראשון דכיון דהתחיל סופו לגמור ויתן תקרה ותנן אע"פ שלא נתן עליו את התקרה (ז) נותן מיד: תוס'. ועשה עליות ע"ג תקרה ויעלה לו כותל שהגביה חבירו. ע"כ: **ומודה רב הונא בקרנא ולופתא.** בחיבור שבקרן זוית. ולופתא חיבור הרי שהיה סוף ביתו של לוה דבוק לכותל זה שבין שתי חצרות ולאחר זמן נמלך לוה זה וחיבר בנין מועט בקרן זוית של סוף ביתו ובגלגת הבנין משוכה כנגד מקצת אורך הכותל המבדיל בין החצרות מודה רב הונא דלמאי דלא סמך לא סמך שאין בנין כזה עשוי לימשך (ח): **ומודה רב נחמן באפריזא ובאקבעתא דכשורי.** לענין גובה דקאמר רב נחמן דלמאי דלא סמך לא סמך מודה הוא שאם עשה בכותל שסמך מקום הנתת לאלי קורות עליה על פני כולה סופו להגביהו עוד כשיעור גובה עליה וימתח ליה בגובה דכותל ראשון ונותן חצר בכל גובהו: **אפריזא.** עץ ארוך ועב שנותן על פני כל אורך הכותל להניח עליו לאלי קורות ומנין עליהם שלא ירקבו ממחת לימלות הכותל ובלשון משנה קרוי מלטיסין(ו). ומי שאין לו (ו) עץ עב עושה חוריס בכותל ונותן נסרים קטנים למעלה ולמטה ולגדדין ומניח בתוכו לאלי קורות והיינו אקבעתא דכשורי: **כי לא היו חזקה.** שמעון שהגביה כותל המולך בחצר למעלה מד' אמות ועשה בו חלונות לצד לאוכן להנתת לאלי קורות כמו שפיר שאי לא היא חזקה נגבי לאוכן לאמר אי סייעתיך להגביהו שלולי שסייעתיך לא היית עושה לי הנתת קורות שאם אנא לסמוך לו כותל אחר בזמן זמן שאתן עליה תקרה ואף על גב דמתנה ביה הימלטי הם נסרים ענים שנותנים בצדי המורים להגין על לאלי הקורות ולא מצי למימר לאוכן אי לאו דסייעי בהדך לא טרחית כל האי טירחא: **דא"ל שמעון (ו) דכי מסייסת לי לא מסרע אשיפאי.** אמרתי בלבי שמא תמלך לסמוך לי כותל אחר ולאמת תקרה ותפייסני בממון כמה שהגבהתי לא אצטרך לקלקל כותלי לנקוב בו חורים להנתת לאלי קורותיך: **תוקיף לחורדי:** תוס'. **אחזיק לחורדי.** כל חזקות הללו דשמעתא אין חזקות שלא שנים דלא שייך שלא שנים אלא בגבי אחרים ואומר לקחתיו ממך אבל הכא בחזקה דשמעתא מיירי בעצמה מיירי בשמעתא בשל חבירו וכשעה אחת משמעתא בפניו ושותק הויא חזקה כדמוכח לקמן דאמרי' ואי חבריה בטיעה לאלתר הויא חזקה וטעמא דמשום דאמרינן לא שביק אינש לאשתמושי בחוך שלו אשמעתא של קניעות בלא רשותו וכיון דמשתמש זה בפניו ושותק י"ל דנטל רשות ממנו או נתן לו ממון ומכר לו משמעתא זה והני מילי דהויא חזקה [a]כגון שטוען הוא מכר לי או נתן לי בתחלה אבל אם טען בשמשמעתי בפניו ושתק אינה חזקה כדתנן בחזקת הבתים (דף מא.). כל חזקה שאין עמה טענה אינה חזקה כילד אמר לו מה אתה עושה בחוך שלי והוא א"ל שלא אמר לי אדם דבר מעולם אינה חזקה כו' וכל חזקות מיירי לא שנא חזקת שלא שנים ג"ש חזקת יום אחד כי הני. ע"כ: **אחזיק לחורדי.** להניח לאלי הרחיטים דקים על כותל חבירו: **לא אחזיק לכשורי.** להניח עליו קורות כבדות תחת אלו: הכי גרסינן **אחזיק לנעפי אחזיק לשפכי אחזיק לא אחזיק לנעפי.** היתה לו חזקה בחצר חבירו שיטפטף גגו מי גשמים לחוכו על פני כל אורך גגו בלא מרחב: **אחזיק לשפכי.** אם רצה עושה מרחב ויקלח כל מי הגג במקום אחד דהא עדיפא ליה לנעל החצר: **א"ד אמר רב נחמן כו' אבל לגריפא דאורבני לא.** גג של ארוך שרדי"ל בלע"ז שמכסין אותו בענפי ערבה והיינו אורבני ומתוך שהטיפין סמוכין מאד אין בעל החצר יכול להשמשם תחתיהם: בירה

מו דילמא במקום חזקה לא אמרינן מה לי לשקר ת"ש בחזקת שנתן עד שיביא ראיה שלא נתן היכי דמי אילימא שתבעו לאחר זמן ואמר לו פרעתיך בזמני פשיטא אלא לאו דאמר ליה פרעתיך בתוך זמני אלמא אפילו במקום חזקה אמרי' מה לי לשקר שאני הכא דכל שפא ושפא זמניה הוא ת"ש מד' אמות ולמעלה אין מחייבין אותו שמך לו כותל אחר כו' עד שיביא ראיה שנתן ה"ד אילימא שתבעו לאחר זמנו ואמר לו פרעתיך בזמני אמאי לא אלא לאו דאמר (ב) פרעתיך בתוך זמני אלמא במקום חזקה לא אמרינן מה לי לשקר שאני הכא דאמר מי יימר דמחייבי לי רבנן א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי ת"ש [b]אמנה לי בידך אמר לו הין למחר אמר לו תנהו לי אם אמר נתתיו לך פטור אין לך בידי חייב מאי לאו נתתיו לך דא"ל פרעתיך בזמני אין לך בידי דא"ל פרעתיך בתוך זמני וקתני חייב אלמא במקום חזקה לא אמרינן מה לי לשקר לא מאי אין לך בידי לא היו דברים מעולם [c]דאמר מר [c]כל האומר לא לויתי כאומר לא פרעתי דמי: סמך לו כותל אחר מגלגלין עליו את הכל כו': א"ר הונא סמך לפלגא סמך לכולה ורב נחמן אמר [d]למאי דסמך סמך למאי דלא סמך לא סמך [e]ומודה רב הונא בקרנא ולופתא [f]ומודה ר"נ באפריזא (ג) ובקבעתא דכשורי אמר רב הונא [h]בי כוי לא הוי חזקה ואע"ג [i]דעבד ליה הימלטי דא"ל אמינא לכי פייסת לי לא ליתרע אשיתאי (ד) אמר ר"נ אחזיק להורדי לא אחזיק לכשורי לכשורי אחזיק להורדי רב יוסף אמר אחזיק להורדי אחזיק לכשורי א"ד אמר רב נחמן [j]אחזיק להורדי אחזיק לכשורי לכשורי אחזיק להורדי אמר רב נחמן אחזיק לנטפי אחזיק לשפכי אחזיק לשפכי לא אחזיק לנטפי ורב יוסף אמר אפילו אחזיק לשפכי אחזיק לנטפי א"ד אמר רב נחמן [j]אחזיק לשפכי אחזיק לנטפי לנטפי אחזיק לשפכי אבל לצריפא דאורבני לא רב יוסף אמר [h]אפי' צריפא דאורבני עבר רב יוסף עובדא בצריפא דאורבני אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה המשכיר בית לחבירו בבירה

ואמר לו פרעתיך בזמני אמאי לא כו'. הוה מצי לשנויי הא דקתני בחזקת שלא נתן היינו בתוך זמנו או בזמנו ואמר פרעתיך בתוך הזמן דליכא מיגו כדפרי' לעיל אבל לאחר זמנו הוי בחזקת שנתן דבמקום חזקה אמרינן מה לי לשקר אך ניחא ליה לשנויי התם מימר אמר מי יימר דמחייבי לי רבנן דלא מיקשי נמי לאמיי ולרבא: **כל האומר לא לויתי כאומר כו'.**

הקשה ה"ר יצחק מה צריך כאן לטעם כל האומר כו' הא ודאי כיון שכבר הודה מו לא מהימן לומר שלא לוה דבשלמא בשבועות (דף מא: ושם ד"ה כל) צריך להאי טעמא שאומר לו מנה לי ביתך והלה אומר להד"מ ואתו עדים ואמרי ראינו שלוה ופרע השתא הא דקאמרי שהדי שלוה מהימני והא דקאמרי (ה) פרע לא מהימני דהא מיהו קמכחיש להו דאמר לא לויתי והאומר לא לויתי כאומר לא פרעתי דמי אבל הכא לא צריך כלל ואומר ר"י דאיצטריך לאמטוענין דלא מצי למימר האומר לא לויתי לא שלא לוה כלל אלא כאילו לא לויתי לפי שפרעתי קמ"ל דכאילו אומר לא פרעתי בהדיא: **סמך לפלגא לפלגא** לבולה. האי לפלגא מיירי בין לאורך בין לגובה: (ט) **ומודה רב הונא בקרנא ולופתא.** מפרש ר"ת קרנא להיכר שלא שסמך (ו) כייפיה לקרנא כלפי כותלו של חבירו ולופתא הוי היכר שלא יגביה הכותל יותר כגון שעשה היכר בראש החומה לפי שרגילין לעשות החומה גרה למעלה שיפלו הגשמים ממון לחומה ולא יהאו שם ומודה רב נחמן באפריזא שיאריך עדיין הכותל שבסוף אורך החומה אינו שוה אלא אבן אחת בולטת ואחת שוקעת דודאי עדיין יאריכנו ואקבעתא דכשורי היינו שעשה מקום הנתת לאלי קורות דמוכח שסופו להגביה עד שיעור גובה עליה: **האי**

כלי א מי"י פ"ו מהל' טוען הל' ו' ופ"ז הלכה ה סמג עשין לה טוש"ע ח"מ סי' עט סעיף י:

ל ב מי"י שם פ"ו הל' ג סמג שם טוש"ע ח"מ שם סעיף ז והגה"ה:

לא ג ד מי"י פ"ג מהל' שכירות הל' ח סמג עשין סב טוש"ע ח"מ סי' קמ סעיף י:

לב ה מי"י פ"מ מהל' שכירות הל' כ סמג עשין סה טוש"ע ח"מ סי' קנב סעיף יט:

לג ו מי"י שם הל' ז טוש"ע שם סעיף טז:

לד ז ח מי"י שם הל' ו טוש"ע שם סעיף י:

לעזי רש"י

שרדי"ל (בורדי"ל). בית קטן.

רבינו גרשום (המשך)

באפריזא. היינו מרסט"א בל"ע אע"ג דאמר רב נחמן למאי דשמך סמך דלא יתן אלא כנגד שיעורא דסמך מודה שאם סמך כותלו כנגד חצי גבוה כמו אותו כותל שהגביה חבירו וחצי האחר עשה נמוך והניח על הנמוך אפריזא ודאי גלי דעתיה דהיום יתחר יניח על אותו אפריזא קורות ויגביהו בשוה לאחר זמן והכאי מודה רב נחמן דמגלגלין עליו את הכל דאת דאמרי אפריזא (נתר) [נסר] ארוך שמשקעין באורך הכותל וכונין עליו בדי שתקשר הכותל יפה וכן בקבעתא דכשורי שאם עשה באותו מחיצה הנמוך מקום תורין כדי לקבוע בהן לאחר זמן קורות אע"ג דהשתא לא קבע בהן מגלגלין עליו את הכל דגילה דעתו דלאחר זמן יעשה שם עלייה ויגביהו: כי כוי לא הוי חזקה. כגון שסך כותלו לחצר חבירו והוי בכותלו של זה חלונות חורין לצד חצר חבירו אין יכול חבירו להחזיק בזה הכותל ולומר שיש לו חלק בזה הכותל מחמת אלו החורין דמתחתין לרשותו ואע"ג דעביד ביה בהנהו כדי המלטה כעין שעושין בחלונות שקוכעין שם הקורות אע"פ דמקיפין החור בלבנים כדי שלא יקבו ראשי הקורות מלחלות החומר ואע"פ שמתנן בעל חצר אני עשיתי כל זה אין חזקה לחבירו לטעון שיש לו חלק בכותל מחמת אותן המלטות משום דמצי אמר בעל הכותל האי דעבדי הכי מצד שלך להני עבדי דכי מפייסת לי ותקנה ממני שיהא לך רשות להשתמש בכותלי ולקבוע בו קורות שיהיו מזומנין החורין ולא תצטרך לחתור בכותל דלא מיתרע אשיתאי: אחזיק להורדי. שאם היה לאחד חזקה בכותל חבירו לקבוע בו יתין לא יקבע בו קורות דיכול לעכב עליו ולומר אם הוחזקה לדיתין שהם דקין שאין מרגיע את הכותל כל כך בקורות ודאי לא תחזיק בו לקבוע קורותיך שהם עבין: איכא דאמרי אחזיק להורדי אחזיק לכשורי. הואיל והחזיק בו בכותל קבע מה שירצה: אחזיק לשפכי. שאם יש לא' חזקה שמרזיבו מקלח לחצר חבירו אם ירצה לסלק את מרזיבו ולהניח כל ג) תקרתו בניטוף ויכול לטעון טוב לי לקבל מימיך בסקום א' יותר מכמה מקומות: איכא דאמרי. אחזיק נמי לנטיפי דיכול זה בעל הגג לטעון מאחר שהוחזקת לקבל מימי מה לי בשפכי מה לי בנטפי: אבל הני מילי דאמרן אחזיק לשפכי אחזיק לנטפי אם הגג מכוסה מן דפין שכולא המים אבל אם מכוסה בצריפא דאורבני באגרות של גמי או של קנים שמקלחת המים הרבה שאין שוהה בהן המים יכול לעכב עליו: ג) איכא דאמרי היינו צריפא דאורבני כלו' הני מילי דאין יכול לעכב על נטפי אם הגג עשוי כמות כל גגין שאין

מ) [שלמי ל"ל כתר התשבו דמי וכסיכי דאומר לא ליתי דיש עדים שלוה נתיבו יכול לומר לו דפרעתי דמי וחייב לפרוע וכו']: ב) [שלמי ל"ל לפלק אם מרזיבו ולהניח שיוכ המים מכל תקרתו כניטוף וכו']: ג) [ר"ל דאיכא דמפרשי פירוש אחר בגריפא דאורבני:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com